http://library.if.ua/book/41/2815.html. - Назва з екрана.

4. Спеціалізований інвестиційний портал: Фактори формування інвестиційного клімату в Україні, 2012 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.investmentzp.org.ua/?go=katalog&catid=32&podcatid=68. - Назва з екрана.

1. Podik S., Ly`s I. Suchasny`j poglyad na problemy` bankivs`koyi diyal`nosti // Visny`k Xmel`ny`cz`kogo nacional`nogo universy`tetu. - #1, 2008. – s. 123-126.

2. Finansovy`j prostir: ekspertna ocinka investy`cijnogo klimatu Ukrayiny` / Tretyak N.M. [Elektronny`j resurs] – Rezhy`m dostupu: http://fp.cibs.ck.ua/files/1303/13tnmffi.pdf. - Nazva z ekrana.

3. Biblioteka ekonomista: Banky` ta bankivs`ki sy`stemy` / Osnovy` ekonomichny`x znan`, 2011 r. [Elektronny`j resurs] – Rezhy`m dostupu: http://library.if.ua/book/41/2815.html. - Nazva z ekrana.

4. Specializovany`j investy`cijny`j portal: Faktory` formuvannya investy`cijnogo klimatu v Ukrayini, 2012 r. [Elektronny`j resurs] – Rezhy`m dostupu: http://www.investmentzp.org.ua/?go=katalog&catid=32&podcatid=68. - Nazva z ekrana.

Рецензент *Немченко В.В., д.е.н., професор, завыдувач кафедри облыку та аудиту ОНАХТ*

29.05.2014

УДК 339.727.22

Демус Анастасія

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАЛУЧЕНИХ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ОДЕСЬКИЙ РЕГІОН

В статті досліджується ефективність використання залучених прямих іноземних інвестицій в Одеський регіон за допомогою економіко-математичного моделювання, встановлено кореляційно-регресійні зв’язки між основними результатуючими показниками (валовий регіональний продукт, рівень зайнятості,соціальна захищеність населення та ін..) та факторами, що на них впливають

(прямі іноземні інвестиції, капітальні інвестиції, рівень відкритості економіки регіону, рівень освіти в регіоні та ін.). Отримані залежності свідчать про роль прямого інвестування в економічному розвитку регіону і дозволяють виявити основні тенденції руху прямих іноземних інвестицій в регіоні, а також розробити більш обґрунтовану стратегію залучення прямих іноземних інвестицій, що повинна не допустити процес зменшення вартості людського та соціального ресурсу внаслідок не покриття поточного зменшення їхньої вартості прямими іноземними інвестиціями.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, ефективність, регіон, кореляційно-регресивний аналіз, валовий регіональний продукт, соціально-економічний розвиток.

Демус Анастасия

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРИВЛЕЧЕННЫХ ПРЯМЫХ ИНОСТРАНЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ОДЕССКИЙ РЕГИОН

В статье исследуется эффективность использования привлеченных прямых иностранных инвестиций в Одесский регион с помощью экономико-математического моделирования, установлено корреляционно-регрессионные связи между основными результатирующими показателям (валовой региональный продукт, уровень занятости, социальная защищенность населения и др.) и факторами, на них влияют (прямые иностранные инвестиции, капитальные инвестиции, уровень открытости экономики региона, уровень образования в регионе и др.). Полученные зависимости свидетельствуют о роли прямого инвестирования в экономическом развитии региона и позволяют выявить основные тенденции движения прямых иностранных инвестиций в регионе, а также разработать более обоснованную стратегию привлечения прямых иностранных инвестиций, которая должна не допустить процесс уменьшения стоимости человеческого и социального ресурса вследствие не покрытия текущего уменьшения их стоимости прямыми иностранными инвестициями .

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, эффективность, регион, корреляционно-регрессионный анализ, валовой региональный продукт, социально-экономическое развитие.

Demus Anastasia

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF FOREING DIRECT INVESTMENT IN ODESA REGION

This article examines the efficiency of foreign direct investment in the Odessa region by economic-mathematical modeling, the correlation-regression relationships between key rezultatuyuchymy indicators (gross regional product, employment, social protection of the population, etc.) and factors affect them (foreign direct investment, capital investment , the level of openness of the economy of the region, the level of education in the region, etc.). These dependencies indicate the role of private equity in the economic development of the region and allows to identify the main trends in the movement of foreign direct investment in the region, and develop a sound strategy to attract foreign direct investment, which should prevent the process of reducing the value of human and social resource due to not cover this reduction their value to foreign direct investment.

***Keywords*:** foreign direct investment, performance, region, correlation and regression analysis, gross regional product, socio-economic development.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Обсяг залучених прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та інструменти створення привабливого інвестиційного клімату для їхнього залучення в економіку області не можуть у повній мірі характеризувати економічні процеси, пов'язані із інвестиціями. Важливим є не сам обсяг інвестицій, а напрями їх використання, тобто вкладання в галузі, що є споживачами іноземних інвестицій. Не секрет, що інвестиції у різні види економічної діяльності, що створюють продукцію з високою доданою вартістю, є рушійною силою економічного розвитку, у той час як інвестиції у сировинні галузі або торгівлю дають лише моментний результат, який не здатний вплинути на економічне зростання. При створенні стратегії розвитку регіону передбачається враховувати, що ефективність регіонального господарювання залежить від багатьох факторів, у сукупності з якими пряме іноземне інвестування здійснює вплив на економічне зростання регіону.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Дослідження різних аспектів інвестиційного процесу є предметом наукових пошуків ряду вітчизняних та зарубіжних науковців. Зокрема,

управління процесом залучення іноземного капіталу розглядають А. Пересада, Ю. Будюк, В. Мартиненко, О. Рибалка. Аналіз окремих факторів, що впливають на інвестиційну активність, зроблено у працях українських (А. Гайдуцького, М. Олексіїва, О. Піндюка) та іноземних дослідників (Дж. Харда та Ф. Кайзера). Проблематика ПІІ та економічного зростання висвітлена в роботах Г. Варламова, Е. Борештейна, Дж. Де Грегоріо та Дж.-В. Лі. Огляд мотиваційних факторів, для іноземного інвестування зробила А. Кудіна, вказавши напрям сфери інтересів ПІІ в процесі пошуку місця для здійснення інвестицій.

Метою статті є визначення кількісної оцінки впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток регіону, а також основних тенденцій їх залучення в Одеський регіон.

Невирішені раніше питання, що є частиною загальної проблеми. В сучасних умовах надзвичайно актуальним стає питання розробки єдиного підходу щодо оцінювання ефективності використання ПІІ, на основі якого можна приймати рішення про доцільність та успішність вкладення коштів у той чи інший інвестиційний проект.

Виклад основного матеріалу.

Розвиток інвестиційного клімату повинен бути спрямований на залучення прямих іноземних інвестицій в ті сектори національного та регіонального господарства, що створюють найбільше додаткової вартості, що формують основу для розвитку економіки в цілому. Звичайно, не потрібно відмовлятись від будь-яких інвестицій зовні, проте вони мають носити не екстерн сивний, а інтенсивний характер.

Якщо розглядати процес залучення інвестицій з точки зору теорії капіталізації регіону, то слід відзначити, що основними напрямами приваблення інвестицій має бути: соціальний та людський капітал, оскільки дані вили капіталу найбільше впливають на розвиток інституціональної системи та здатні створити у регіоні систему самовідтворення основних ресурсів (людський ресурс та інституціональне середовище можна вважати невичерпними ресурсами).

З метою всебічної оцінки впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічну ситуацію в Одеській області було обрано чотири показники, на яких має вплив фактор інвестицій [8;9]: динаміка валового регіонального продукту; динаміка кількості

населення, що перебуває за межею бідності; динаміка показників людського капіталу, а саме кількості людей віком більше 25 років з вищою освітою; динаміка рівня безробіття у регіоні. Дані показники було обрано, оскільки вони охоплюють три важливі сфери соціально-економічного розвитку регіону: власне економічний розвиток (ВРП), соціальний капітал регіону (рівень бідності), стан розвитку людського капіталу (рівень безробіття та рівень освіченості населення).

Для визначення впливу прямих іноземних інвестицій на динаміку регіонального продукту (GRP) було встановлено, що на неї впливають наступні фактори: темп приросту прямих іноземних інвестицій в регіон (FDI); темп приросту експорту (Exp); темп зростання капітальних інвестицій в регіоні (Cap); індекс цін (P); відсоток населення з вищою освітою в регіоні (HE). Кореляційно регресійний аналіз було проведено на основі степеневої функції. Розрахунки за даною функцією наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Кореляційно-регресійний аналіз залежності валового регіонального продукту від визначених факторів, %

	Темп приросту ВРП	Темп приросту ПІІ	Темп приросту експорту	Темп зростання інвестицій	Індекс цін	Відсоток населення з вищою освітою	Розрахунковий темп приросту ВРП	Відхилення	Квадратичне відхилення
2005	108,1	130,5	113,8	155,2	112,30	103,38	122,6	13,4	28,6
2006	121,9	136,3	96,8	100,3	110,30	102,82	121,9	0,0	0,0
2007	119,9	115,7	75,2	142,4	111,60	95,06	119,9	0,0	0,0
2008	133,0	119,9	143,6	143,1	119,20	103,30	127,7	4,0	7,8
2009	141,9	122,6	210,2	118,9	123,70	100,14	141,1	0,6	1,2
2010	103,5	110,1	62,4	79,8	114,40	99,74	115,2	11,2	23,8
2011	110,8	107,4	116,6	96,5	110,50	100,99	111,4	0,6	1,1
2012	114,1	106,3	91,5	101,4	105,40	99,63	105,2	7,9	15,1
2013	99,0	110,2	115,8	108,7	99,40	100,08	101,4	2,5	5,0
							Середнє	4,5	9,5

Показники степені при факторах виявились рівні:

0,965021 – для вільного члена;

0,498874 – для прямих іноземних інвестицій;

0,223037 – для експортної діяльності;

0,243659 – для капітальних інвестицій в економіку;

1,089009 – для рівня цін;

-0,92479 – для відсотку населення з вищою освітою.

Коефіцієнт апроксимації R^2 виявився рівним 0,955, що свідчить про високий рівень достовірності проведеного кореляційно-регресійного аналізу. Відповідність результатів реальному стану економіки становить 95,5%.

Проаналізуємо значення вільного члену та коефіцієнтів, отриманих в результаті аналізу. Вільний член показує рівень зміни ВРП за умови коли інші фактори не впливатимуть, тобто його значення рівне 0,965 означає падіння ВРП на 3,5%, якщо не відбуватиметься зростання визначених п'яти факторів. Це означає, що фактори мають реальний вплив на зміну обсягу валового регіонального продукту.

Коефіцієнти при факторах можуть приймати наступні значення:

1) менше нуля. Якщо показник степені при факторі менше нуля це означає, що фактор має обернено пропорційний вплив на результуючий показник. У такому разі слід зробити висновок про необхідність зміни негативного впливу даного фактору на позитивний шляхом зміни інституціонального середовища або просто нівелювання негативного фактору;

2) від нуля до одиниці. Якщо показник степені при факторі знаходиться у таких межах, то це означає, що фактор має прямо пропорційний вплив на результуючий показник. Проте результуючий показник зростає повільніше, ніж відбувається зростання фактору, що на нього впливає;

3) більше одиниці. У такому випадку зростання результуючого показника відбувається більш швидкими темпами, ніж зростання фактору, що на нього впливає;

4) нуль. Фактор ніяким чином на показник не впливає.

У випадку із ВРП маємо наступне:

- показник рівня освіченості населення має негативний вплив на ВРП; це свідчить перш за все про низьку якість вузівської освіти або про її непристосованість до реалій ринку. Якщо в економіках розвинених країн освіта і наука є основним рушіями економічного зростання, то як не прикро це констатувати, але економіка Одеського

регіону практично не використовує такий фактор розвитку як кваліфікована робоча сила. Основна частина ВПР виробляється у сферах, що не залежать від рівня освіти населення. Даний факт повинен стати основною для побудови регіональної стратегії залучення прямих іноземних інвестицій у галузі, що створюють продукт з високою доданою вартістю;

- інфляція та зміна рівня цін мають першочерговий вплив на валовий регіональний продукт. Це перш за все вказує на високу залежність валового регіонального продукту від цін на сировину та обладнання та екстенсивний характер розвитку області.

- вплив фактору прямих іноземних інвестицій та капітальних іноземних інвестицій, що перебуває у межах від нуля до одиниці свідчить про недостатній рівень інвестування в економіку регіону (низька частка інвестицій по відношенню до ВРП) та відсутність дії мультиплікатора інвестицій (одна вкладена в економіку гривня здатна приносити 5-10 гривень доданої вартості, тобто 1% відсоток зростання інвестицій здатний приносити зростання ВРП на рівні 5-10%). Це свідчить про неефективність використання інвестицій в економічній сфері. Така ситуація потребує негайного виправлення. Заходи направлені на прискорення економічного розвитку можуть носити як екстенсивний (направлений на збільшення кількості інвестицій), так і інтенсивний характер (залучення інвестицій до високотехнологічної сфери);

- темп приросту експорту також має невеликий вплив на економічний розвиток. Це значить, що основна частка інвестицій в економіку регіону направлена не в експортоорієнтовані сфери народного господарства, а в галузі, що працюють на внутрішній ринок. Для того, щоб зробити висновок про необхідність зміни структури інвестицій у даному напряму необхідно проводити додаткові дослідження.

У результаті аналізу впливу прямих іноземних інвестицій на економічну сферу можна зробити висновок про екстенсивний характер розвитку економіки Одеського регіону, направлений в першу чергу на сировинні галузі або торгівлю (галузі з низькою доданою вартістю), а також консервативний підхід до проблеми залучення інвестицій.

Для визначення впливу прямих іноземних інвестицій на соціальну сферу було обрано результуючий показник «рівень бідності в Одеському регіону». Було зроблено припущення про лінійний

характер залежності даного показника від фактору прямих іноземних інвестицій. Функція, що описує залежність має вигляд:

$$Pov=\alpha+\beta\ FDI, \quad (1)$$

де *Pov* – динаміка рівня бідності населення Одеської області;

FDI – темп приросту прямих іноземних інвестицій.

У результаті кореляційного аналізу з $R^2 = 0,95$ була отримана наступна залежність:

$$Pov=1,018+0\ FDI \quad (2)$$

Даний факт свідчить про те, що на рівень бідності темп зростання прямих іноземних інвестицій не має ніякого впливу. Крім того існує тенденція зростання рівня бідності в Одеському регіону на 1,8% щороку. Тобто можна зробити висновок про відсутність позитивного впливу прямих іноземних інвестицій на соціальний капітал в Одеському регіоні, а таким чином і на рівень розвитку інституціонального середовища. Існуючу в області систему розподілу доданої вартості слід визнати несправедливою та такою, що потребує негайного реформування. Відсутність будь-яких кроків у даному напрямі може привести до виникнення деструктивного соціального капіталу, яке може мати не тільки економічні, а й політичні наслідки.

Надзвичайно важливим елементом соціально-економічного розвитку регіону є людський капітал. Саме тому для оцінки впливу прямих іноземних інвестицій на розвиток людського капіталу було обрано два показники: рівень освіченості населення та рівень безробіття економічно активного населення. Дані показники характеризують вплив прямих іноземних інвестицій на людський капітал з інтенсивного та екстенсивного боку відповідно.

Вплив прямих іноземних інвестицій на рівень освіченості населення характеризується наступним видом залежності:

$$HE = A \cdot FDI^{\alpha} \cdot Cap^{\beta} \cdot EE^{\gamma}, \quad (3)$$

де EE – темп росту видатків на освіту.

Результати кореляційно-регресійного аналізу наведені в таблиці 2.

Таким чином можна зробити висновок про те, що існує тенденція зниження кількості населення з вищою освітою приблизно на 0,7% щороку, якщо абстрагуватись від впливу визначених факторів. У той же час вплив факторів на зміну освіченості населення незначний. Як не парадоксально, але прямі іноземні інвестиції мають негативний вплив

(хоч і невеликий) на рівень освіченості населення. Це ще раз підтверджує гіпотезу, висловлену вище, про основний напрям вкладення прямих іноземних інвестицій у сфери з низькою доданою вартістю продукції, сфери, що не потребують висококваліфікованої робочої сили.

Таблиця 2

Кореляційно-регресійний аналіз функції залежності освіченості населення від прямих іноземних інвестицій, капітальних інвестицій та видатків на освіту

	Відсоток населення з вищою освітою	Темп приросту ПІІ	Темп зростання інвестицій	Темп росту видатків на освіту	Розрахункове значення	Відхилення	Квадратичне відхилення
2005	103,38%	130,5%	155,2%	153%	103,4%	0,00%	0%
2006	102,82%	136,3%	100,3%	162%	102,8%	0,00%	0%
2007	95,06%	115,7%	142,4%	130%	102,1%	7,37%	15%
2008	103,30%	119,9%	143,1%	131%	102,0%	1,24%	2%
2009	100,14%	122,6%	118,9%	131%	101,5%	1,36%	3%
2010	99,74%	110,1%	79,8%	114%	99,7%	0,02%	0%
2011	100,99%	107,4%	96,5%	112%	100,0%	0,95%	2%
2012	99,63%	106,3%	101,4%	116%	100,6%	0,96%	2%
2013	100,08%	110,2%	108,7%	111%	100,1%	0,03%	0%
					Середнє	1,33%	2,71%

У результаті аналізу з достовірністю 98,67% встановлені наступні параметри функції (табл. 3).

Таблиця 3

Параметри функції освіченості населення

	A	α	B	γ
Параметр	0,9932	-0,046	0,0215	0,1003

Необхідність структурних зрушень у напрямах використання інвестицій та їх ефективності визначається також і надзвичайно низьким впливом капітальних інвестицій на рівень освіченості населення. Найбільше на рівень освіченості населення впливає розмір видатків на освіту, проте можна зробити висновок, що і цей фактор використовується неефективно. Збільшення видатків на освіту на 1% призведе до підвищення освіченості населення усього на 0,1%. А в умовах тенденції до зниження кількості людей з вищою освітою хоча

б для збереження освітнього потенціалу необхідний постійний приріст інвестицій в освіту не менше ніж 7% щороку.

Наступним елементом аналізу ефективності залучення прямих іноземних інвестицій є оцінка їх впливу на рівень зайнятості в Одеській області. Для кореляційно-регресійного аналізу використовувалася залежність вигляду:

$$Empl = A \cdot GRP^{\alpha} \cdot FDI^{\beta} \cdot W^{\gamma}, \quad (4)$$

де $Empl$ – динаміка частки зайнятого населення серед економічно активного населення;

W – темп росту заробітної плати.

Результати кореляційно-регресійного аналізу представлені у таблиці 4.

Таблиця 4

Результати кореляційно-регресійного аналізу функції зайнятості

Роки	Зміна відсотку зайнятого населення	Темп приросту ВРП	Темп приросту ПІІ	Темп приросту ЗП	Розрахун-кове значення	Відхи-лення	Квадра-тичне відхилення
2005	99,9%	108,1%	130,5%	125%	99,87%	0,00%	0%
2006	98,93%	121,9%	136,3%	136%	100,07%	1,15%	2%
2007	101,08%	119,9%	115,7%	126%	101,04%	0,03%	0%
2008	102,14%	133,0%	119,9%	127%	100,74%	1,37%	3%
2009	100,87%	141,9%	122,6%	133%	100,88%	0,01%	0%
2010	98,27%	103,5%	110,1%	109%	100,49%	2,26%	5%
2011	101,05%	110,8%	107,4%	114%	101,06%	0,00%	0%
2012	101,04%	114,1%	106,3%	117%	101,30%	0,25%	1%
2013	101,89%	99,0%	110,2%	113%	100,75%	1,12%	2%
Середнє						0,69%	1,38%

Рівняння залежності матиме наступний вигляд:

$$Empl = 1{,}007 \cdot GRP^{0} \cdot FDI^{-0{,}09} \cdot W^{0{,}08} \quad (5)$$

Кількість зайнятого економічно активного населення має тенденцію до зростання на 0,7% щорічно за сталості інших умов. У той же час виявлено, що зростання валового регіонального продукту не впливає на рівень зайнятості, а залучення прямих іноземних інвестицій не тільки не створює нові робочі місця, а й призводить до зникнення існуючих. Дослідження рівня впливу заробітної платні на

рівень зайнятості є надзвичайно складним і робити висновки про даний вплив на основі однієї залежності не виявляється логічним. Хоча можна зробити припущення, що зростання заробітної плати (для розрахунків використовувався показник реальної заробітної плати) призводить до зростання зайнятості шляхом створення стимулу для виходу із тіньової економіки.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аналіз ефективності прямих іноземних інвестицій в Одеському регіоні виявив такі тенденції:

- основний напрям прямих іноземних інвестицій в економіку Одеського регіону – це сфери створення продукту з низькою доданою вартістю;

- використання прямих іноземних інвестицій носить екстенсивний характер;

- низька ефективність використання прямих іноземних інвестицій призводить до декапіталізації соціального та людського ресурсу.

Дані висновки повинні лягти в основу нової стратегії залучення прямих іноземних інвестицій Одеського регіону, яка з одного боку створювала б інвесторам інституційні умови для ведення бізнесу, з іншого приваблювала б прямі іноземні інвестиції у сфери, що могли б стати рушійними силами для розвитку економіки регіону.

Література

1. Свірідова Н.Д. Прямі іноземні інвестиції: світовий досвід та стратегія залучення в економіку України: монографія / Н.Д.Свірідова. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2004. – 164 с.

2. Харламова Г.О. Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці / Г.О. Харламова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №12(102). – С. 232-239.

3. Чубунов Є.В. Прямі іноземні інвестиції та чинники інвестиційного процесу: статистичний аналіз взаємозв'язків в умовах перехідної економіки України /Є.В. Чубунов // Економіка України. – 2006. – №2. – С.17-20.

4. Яблонська Н.В. Структури підвищення ефективності інвестиційної діяльності в регіоні // Вісник соціально-економічних досліджень. – Вип.33. – Одеса: ОДЕУ, 2008.

5. World Investment Report 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2012_embargoed_en.

pdf

6. Інвестиційний портал Одеської області [Електориний ресурс]. – Режим доступу: http://invest.odessa.gov.ua/

7.Кушнір М., Валюшко І. Щодо забезпечення дієвості агенцій та фондів регіонального розвитку у реалізації потенціалу розвитку регіонів України: аналітична записка. – Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/articles/710/.

8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/

9. Офіційний сайт Департаменту зовнішньоекономічної діяльності та європейської інтеграції.[Електроний ресурс].- Режим доступу: http://ved.odessa.gov.ua/

1. Sviridov ND FDI : international experience and engagement strategy to Ukraine: monograph / ND Sviridov . - Lugansk : Type of EUNU . Dal , 2004. - 164 p.

2. Kharlamov GA Mathematical Methods, Models and Information Technologies in Economics / AA Kharlamov / / Actual problems of economy. - 2009. - № 12 (102). - P. 232-239 .

3. Chubunov EV Foreign direct investment and the factors of the investment process : statistical analysis of relationships in transition economies Ukraine / EV Chubunov / / Economy of Ukraine . - 2006. - № 2. - P.17 -20.

4. Yablonsky NV Structures of improving the efficiency of investment activity in the region / / Journal of Socio- Economics doslidzhen.Vyp.33 . - Odessa OSEU , 2008

6. Investment portal of Odessa region. [Elektorynyy resource]. - Mode of access : http://invest.odessa.gov.ua/

7.Kushnir M. Valyushko I. As to ensure the effectiveness of agencies and regional development funds in the implementation of capacity development in Ukraine. Policy Brief.-National Institute for Strategic Studies under the President of Ukraine-http://www.niss.gov.ua/articles/710/

8. Official website of the State Statistics Service of Ukraine [electronic resource]. - Mode of access: www.ukrstat.gov.ua/

9. Official website of the Department of Foreign Economic Activity and European Integration. [Electronic version]. - Mode of access:

http://ved.odessa.gov.ua/

Рецензент: *Логвінова Н.С., доцент кафедри міжнародних економічних відносин Одеського національного економічного університету*

10.04.2014

УДК 339.138:336.531.2

Долгова Анастасія

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дана стаття присвячена організації та методів управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Тенденції розширення самостійності в організації зовнішньоекономічної діяльності підприємствами настійно вимагають створення механізмів регулювання діяльності всіх учасників ЗЕД, включаючи торгових посередників. В статті аргументоване пояснення сутності управління зовнішньоекономічної діяльності на сучасному ринку послуг та продажу. Пояснено застосування методів управління для поліпшення діяльності на підприємстві. Також у статті розроблено концепцію управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, обгрунтовано доцільність її використання на сучасному етапі розвитку. Представлена сукупність глобальних змін і позначені їх наслідки для господарської діяльності підприємств. Дана характеристика підходів, на яких базується пропонована авторами концепція. Сформульовані рекомендації менеджерам підприємств з досягнення стратегічного бачення діяльності на зовнішньому ринку.

Ключові слова: підприємство, зовнішньоекономічна діяльність підприємства, стан, проблеми.

Долгова Анастасия

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ПРЕДПРИЯТИИ

Данная статья посвящена организации и методам управления внешнеэкономической деятельностью предприятия.Тенденции расширения самостоятельности в организации внешнеэкономической деятельности предприятиями настоятельно требуют создания